

AHOJ!

Ledenbrief van de
Vereniging Vrienden
Nederland - Tsjechië & Slowakije

Nr. 130 juli/augustus 1997

COLOFON

Bestuur:

A. Hoogstad voorzitter
Antoniuslaan 33, 3341 GA Hendrik Ido Ambacht
Tel./fax: 078-681 26 03

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer secretaris
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag
Tel./fax: 070-325 86 79

A. den Boogert penningmeester
Postgiro rek.nr. 379543 t.n.v.
Ver. Vrienden Nederland-Tsjechië & Slowakije
Tel./fax: 010-420 55 81

Mevr. M. van Dorst Mevr. H. Sugito
D. Klein Breteler K.L. Thio
G. Molenaar J. Vrijhof
G.P.A. Schöpping

Redactie 'AHOJ!':

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer tel./fax: 070-325 8679
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag

Mevr. H. Sugito J. Sugito
mevr. J. van Unnik

Ledenadministratie:

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag

GTSM

(Genootschap voor Tsjechische en Slowaakse Muziek):
Hans Wallin (voorzitter) tel. 070-327 87 06
Prins Bernhardlaan 21, 2264 CA Leidschendam

Wim Brandse Jacques de Coo

Afdelingen:

Amsterdam: K.L. Thio tel. 020-679 14 23
Rotterdam: A. den Boogert tel. 010-420 55 81
Den Haag: L.M.A. Marcus tel. 070-356 04 88

V.N.T.S.-Filmdienst:

K.L. Thio tel. 020-679 1423
Van Baerlestraat 59, 1071 AR Amsterdam

Info Stedenbanden:

J.M. van Gastel tel. 070-390 11 90

Info Reisdienst:

A. Hoogstad tel. 078-681 26 03

ISSN 1383-0899

Ahoj! Een hartelijk welkom voor onze
nieuwe leden, ingeschreven op:

7/06 Fam. I. van der Donk-Ur-
banková; Schiedam
11/06 Fam. W. Snoek,
Raamsdonksveer
15/06 Fam. E. Stammers-Mossel-
man; Etten-Leur
23/06 Mevr. C. Moller,
Winterswijk
5/07 Dhr. H. Zwerus,
Horst.

Leden en donateurs ontvangen gratis het verenigings-
blad 'AHOJ'.

Uit het huishoudelijk reglement:

Lidmaatschap

Aanmelding als lid/donateur van de vereniging kan
uitsluitend geschieden door een aanmeldingsformulier
geheel ingevuld en ondertekend aan het bestuur te doen
toekomen.

Zodra de contributiebetaling door het bestuur is ontvan-
gen, ontvangt het lid een lidmaatschapskaart voor het
lopende verenigingsjaar.

De leden zijn verplicht de contributie over enig jaar voor
1 maart van dat jaar te voldoen op een door het bestuur
aangegeven wijze.

Indien een lidmaatschap na 30 juni van enig jaar ingaat,
is het betreffende lid over het nog resterende gedeelte
van dat jaar slechts de helft van de geldende jaarcontri-
butie verschuldigd, met dien verstande dat bij toetreding
als lid in november of december over het dan lopende
jaar in het geheel geen contributie verschuldigd is, mits
de contributie over het volgende jaar wordt voldaan.

Statuten, artikel 5.4:

Het lidmaatschap eindigt door opzegging door het lid,
door het overlijden van het lid of door roeyement van het
lid door de algemene ledenvergadering. Opzegging kan
slechts schriftelijk geschieden, uiterlijk twee maanden
voor het einde van een verenigingsjaar.

Bij de voorplaat:

*In Hoorn kijken de scheepsjongens
van de Bontekoe (wie kent dit boek
niet?!) uit over de haven.*

(Zie pag. 3 en 5)

VAN DE VOORZITTER

Twee zaken boden zich de afgelopen weken aan. De *Najaarsconferentie 1997* en de *Voorjaarsreis 1998*. De voorbereidingen voor deze beide evenementen zijn begonnen.

Eerst de *Najaarsconferentie*. Die is wat vroeger vastgesteld dan in voorgaande jaren. Enige maanden geleden kwam namelijk de vraag tot ons van de Werkgroep Stedenband Hoorn-Příbram of wij de *Najaarsconferentie* niet in hun stad wilden beleggen omdat er dit jaar het eerste lustrum van de stedenband wordt gevierd.

Dat viel bij ons in goede aarde. De datum van de bijeenkomst lag daarmee vast, want in Hoorn wordt het lustrum gevierd in de week van 28 september tot 4 oktober. Dus op 4 oktober is de VNTS in Hoorn. Het thema is: "Wat betekent Europa voor Tsjechië/Slowakije". Een actueel thema, waar we bijna dagelijks wel wat over lezen. Er zijn ook sceptici die in die politieke ontwikkeling niet zoveel zien, dus is er discussiestof.

Hoorn is een prachtige stad, de derde Monumentenstad van Nederland! Amsterdam en Haarlem zijn één en twee. De conferentie wordt gehouden in de Oosterkerk. Het programma kan ik nog niet geheel ontvouwen, maar reserveert u vast de datum. Op zaterdag 4 oktober is de VNTS in Hoorn.

Dan de *Voorjaarsreis 1998*. Er gaan weer een aantal verspieters/verkenners in augustus op pad om de reis uit te zetten. De richting is bepaald: wij gaan Moravië bezoeken. Wij gaan weer gedurende de voorjaarsvakantie. De juiste data volgen nog.

De deelnemers aan de *Voorjaarsreis 1997* hielden een zeer geslaagde reünie in de Praagse tram in Amsterdam. Wanneer u deze zin niet begrijpt, vraag dat dan aan één van hen. U zult dan een enthousiast verhaal horen.

In de Algemene Bestuursvergadering is o.m. besloten dat Guido Schöpping een aantal secretariatsaken van Hennie van der Burg gaat overnemen. Dat is al lang een wens van het bestuur en van Hennie. Wij verwachten dat door de automatisering de coördinatie toch in stand blijft.

Een lang gekoesterde wens is nog dat de afdelingen weer actief worden. Daartoe zullen wij stapjes gaan zetten. Hopelijk merkt u dat spoedig.

De vakanties komen er aan. Het werk gaat door, op zaterdag 6 september vergadert het algemeen bestuur weer.

Groeten,

Arie Hoogstad

VAN DE REDACTIE

Dit is het juli/augustusnummer, het zgn. vakantienummer. Velen, die Tsjechië/Slowakije als vakantiebestemming hebben, zien dit letterlijk in het water vallen. Delen van deze landen zijn getroffen door een enorme wateroverlast; eigenlijk een ongewoon natuurverschijnsel en derhalve zijn de bewoners hierdoor overvallen.

Bruggen en wegen zijn kapot en onbegaanbaar. Het kost tijd en geduld alvorens de bevolking uit dit isolement verlost zal zijn. Wij zijn bezorgd en zo machteloos...

Het valt ons op dat de nieuwtjes over Slowakije in de "Knipselmap" ook niet erg opbeurend zijn. Wij doen een beroep op u om eens een leuk voorval of iets toeristisch over Slowakije te verhalen. Met belangstelling zien wij uw reacties tegemoet.

In dit nummer uitgebreid "Nieuws van de stedenbanden". Er zijn enkele gemeenten die hun eerste lustrum vieren; Hoorn is er een van en dat wordt eind september/begin oktober gevierd; op 4 oktober is de VNTS er bij.

Ook De Ronde Venen viert het eerste lustrum; zij hebben een stedenband met Kolín. In de periode van 27 - 30 augustus is de gemeente Kolín uitgestorven want dan verblijven vele burgers in de partnergemeente De Ronde Venen om aan dit eerste lustrum extra luister te geven. Op woensdag 27 augustus is er een zgn. Tsjechische markt; de VNTS zal dan ook in zo'n kraam te vinden zijn. Komt u ook even de sfeer opsnuiven?

In deze 'Ahoj' is veel muziek te vinden: een volle rubriek van het "Genootschap", maar ook bij "Muzikale noten" komen heel wat Tsjechische en Slowaakse muziekgroepen hier hun kunsten vertonen.

De laatste rubriek: "Allerhande" is gevuld met cursussen Tsjechisch die in het najaar weer van start gaan.

Geen tentoonstellings- en boekennieuws, maar toch een gevulde 'Ahoj'. Tot de volgende keer, in september dus.

Hennie van der Burg

Watersnoodramp

Uit de krant vernamen wij dat de gemeente Voorburg haar partnerstad Hranice te hulp komt. Het water bereikte daar een hoogte van anderhalf tot twee meter.

Wij nemen aan dat meerdere partnergemeenten van Tsjechische en Slowaakse plaatsen een dergelijk initiatief zullen ontwikkelen. Echter, niet alleen de jumelage-steden zijn getroffen; alom is er veel leed en schade door dit natuurgeweld veroorzaakt.

*De VNTS doet een beroep op haar leden en donateurs om een steentje bij te dragen. U kunt uw bijdrage storten op girorekening **379543** t.n.v. V.N.T.S. te Rotterdam onder vermelding van: **Watersnood**. De VNTS zal er dan een mooi rond bedrag van maken en vervolgens bij de Ambassades aanbieden. Mogen wij op uw medewerking rekening? Bij voorbaat hartelijk dank!*

HET BESTUUR.

EVENEMENTEN

VNTS - Najaarsbijeenkomst

U hebt het al op diverse plekken kunnen lezen: onze najaarsbijeenkomst zal op 4 oktober in Hoorn plaatsvinden. Dat is de laatste dag van de feestweek ter gelegenheid van het eerste lustrum van de stedenband Hoorn-Příbram.

De plaats van handeling is de Oosterkerk waar we tussen 10.30 en 11.00 uur met koffie worden ontvangen.

Om 11.00 uur vangt het programma aan waarbij de heer Knaack een lezing zal houden met als onderwerp "Wat betekent Europa voor Tsjechië". Na deze inleiding een koffiepauze waarna discussie met de aanwezigen

Voorts een kort optreden van het koor uit Příbram waarna we van een lunch kunnen genieten.

Vervolgens gaan we door het interessante Hoorn wandelen, bij slecht weer gaan we iets anders doen. In ieder geval zullen wij de fototentoonstelling met een bezoek vereren.

De afsluiting van de najaarsbijeenkomst vindt aan het eind van de middag in de Oosterkerk plaats. *(Voorlopig programma, wijzigingen voorbehouden.)*

In de eerstvolgende 'Ahoj' zullen wij de najaarsbijeenkomst nog eens onder de aandacht brengen (misschien met wat meer details).

Op de parkeerplaats bij het station zal voor voldoende ruimte worden gezorgd.

's Avonds is er ook het een en ander te doen en de VNTS-leden zijn van harte welkom.

Wie ook van het avondprogramma wil genieten kan zich in die tussentijd in Hoorn vermaken of lekker gaan eten in het Tsjechische restaurant Bohemen.

Het bestuur zou graag willen weten op hoeveel liefhebbers zij kunnen rekenen. Wees zo vriendelijk om er een telefoontje of een faxbericht aan te wagen:

tel/fax: 070-325 8679 of 078-68 2603.

Graag tot ziens in het gezellige stadje Hoorn!

Wervelende show in Hoogeveen (vooraankondiging)

Vrijdagavond, 26 september zullen in de spiksplinternieuwe schouwburg "De Tamboer" in Hoogeveen de volgende groepen een spetterende folkloreshow geven:

De volksdansgroep Turiec uit onze zusterstad Martin (Slowakije). Deze groep, die tot de allerbeste van Slowakije behoort, brengt een wervelende show van dansen uit heel de republiek.

De kindergroep Dětský Sůbor Turiec, die vóór de scheiding genomineerd stond als één van de beste kindergroepen van heel Tsjechoslowakije. Zij brengen een folklore-programma uit hun eigen streek, het gebied rond de rivier Turiec.

En 'last, but not least': Jeugd- en kinderkoor van de koorschool "Viva la Musica" uit Zuidwolde. Zij behoren tot de vijf beste jeugd- en kinderkoren van Nederland. Zij zijn de gastheren en -vrouwen van de Dětský Sůbor. Zij zetten het muzikale spektakel "The Golden Vanity" van Benjamin Britten op de planken: De ondergang van een Turks piratenschip door een dappere scheepsjongen van het Engelse fregat.

Aanvang 20.15 uur. Kaarten voor deze schitterende avond voor slechts f 15,- aan de kassa van de Tamboer. Kinderen t/m 15 jr half geld. Voorverkoop VVV, Hoogeveen.

Tel. bestellingen: Kerver 0528-265954; Runte 0528-220643.

Fred Runte.

NIEUWS VAN DE STEDENBANDEN

In het jaarverslag over 1996 schrijft Ali Groebe-Godwaldt, voorzitter van het Platform Veenendaal-Olomouc, dat het nagestreefde langere termijnbeleid goed van de grond is gekomen. Kennisoverdracht was daarbij een belangrijk punt en in dat kader is er een geslaagd stage-project geweest, waar 10 mensen uit Olomouc bij betrokken waren. Die hebben bij verschillende bedrijven en instellingen kunnen kijken. Het project wordt in 1997 voortgezet met het bezoek van een delegatie uit Veenendaal aan de zusterstad om mensen ook op de eigen werkplek te adviseren.

Vanuit Olomouc is het verzoek gekomen om het stage-project uit te breiden naar o.a. de sectoren ruimtelijke ordening, afvalverwerking en onderwijs. Vanwege de financiën zal echter niet alles al in 1997 gerealiseerd kunnen worden. Voor enkele onderdelen, bijvoorbeeld hulp bij het opstarten van peuterspeelzalen, probeert het Platform sponsors te vinden. Verder wordt gewerkt aan de bevordering van het toerisme naar Olomouc en omgeving.

"Drie jaar stedenband Veenendaal en Olomouc, steden met een bijzondere band", wordt in het jaarverslag met tevredenheid geconstateerd.

In de afzonderlijke verslagen van platformleden over hun specifieke aandachtsgebied wordt onder meer ingegaan op de in Olomouc bestaande problemen als gevolg van het feit dat een derde van de inwoners zigeuner is. Onder deze groep is de werkloosheid bijzonder hoog. De sociale dienst van Veenendaal is om advies gevraagd, maar kant en klare oplossingen liggen niet voor het opscheppen. Wel wordt informatie gegeven en getoond hoe hier wordt gewerkt met Opstap-projecten, controle op de leerplichtwet, het functioneren van de sociale dienst enz. Het mogelijk maken van het stichten van kleuterspeelzalen is in deze van veel belang. Hier kan geprobeerd worden het gedrag van nog heel jonge kinderen zo aan te passen dat er op de basisscholen minder problemen gaan ontstaan.

In het verslag over de stedenbandactiviteiten van de serviceclubs wordt aangegeven dat er in 1996 in Olomouc een Rotaryclub is opgericht. Een van de doelstellingen is het opzetten van uitwisselingsprojecten voor kinderen uit het voortgezet onderwijs. Ook willen de Veenendaalse serviceclubs zich sterk gaan maken voor uitbreiding van de opvang van zigeunkinderen in Olomouc. Met dankbaarheid wordt geconstateerd dat een bedrijf al een mooi bedrag heeft geschonken voor de aanschaf van spelmateriaal.

Leiderdorp-Šamorín

In het door de Stichting Stedenband Leiderdorp-Šamorín uitgebrachte jaarverslag 1996 wordt geconstateerd dat in het verslagjaar de meeste daarvoor gemaakte plannen ook uitgevoerd konden worden. Mede dankzij de medewerking van derden die verder op de achtergrond blijven, maar zonder wiens hulp de bestuursleden minder uitvoering hadden kunnen geven aan de doelstelling van de stichting. Die derden zijn zowel in het bedrijfsleven als in de non-profitsfeer te vinden en ook gastgezinnen en individuele donateurs dragen hun steentje bij.

Over enkele in het jaarverslag aangekondigde activiteiten voor 1997 valt nader te lezen in de nieuwskrant "L.S." van de stichting, waarbij de naam "L.S." staat voor Lectori Salutem, zowel als voor Leiderdorp-Šamorín.

Teruggezien wordt op een op 19 maart jl. in het Holtlant College gehouden sponsordiner in Slowaakse sfeer, tot stand gekomen door de eendrachtige samenwerking van stichtingsbestuur en de horeca-opleiding van het College. Het zeer geslaagde diner was geïnspireerd door de keukengeheimen van collega's uit Šamorín, die eerder het Holtlant College hadden bezocht. Behalve een culinair succes kan ook een leuke financiële bijdrage geregistreerd worden. College en dinerenden verrasten het bestuur van de stichting namelijk met een cheque van f 1200,= ter financiering van het kerstransport van extraatjes voor de sociale minima in Šamorín

Ook voor een betere ondersteuning van het orgel in de evangelische kerk van Šamorín (zie Ahoj van maart 1997) werd geld ingezameld via een benefietconcert door het honderdjarige Excelsior. Aan dominee Bándy van de kerk kon f 3000,= overhandigd worden.

Er was in Leiderdorp nog een eeuwfeest, namelijk dat van de brandweer. Onder de gasten mensen van de brandweer van Šamorín en hun chef, burgemeester Jan Babej. Die laatste mocht ook nog een aardig geschenk in ontvangst nemen, de f 3760,= die de Lions al eerder hadden bijeengebracht voor het bouwproject voor daklozen, dat dit jaar begonnen zal worden (zie Ahoj van november 1996).

Ook in "L.S." de aankondiging van de jaarlijkse braderie op zaterdag 23 augustus a.s. in de Hoofdstraat van Leiderdorp. De Stichting Stedenband Leiderdorp-Šamorín zal er met een kraam aanwezig zijn. Voor het geven van informatie en voor de verkoop van producten uit de Slowaakse zuster gemeente.

Voorburg-Hranice

Aan burgemeester M. van Haersma Buma van Voorburg is de eer te beurt gevallen namens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten afgevaardigd te worden naar de begin mei in Washington gehouden conferentie in het kader van 50 jaar Marshall-plan. Als enige Nederlandse burgemeester. Doel van de conferentie: het versterken van de banden tussen burgers in Europa en de Verenigde Staten, in de

geest van de transatlantische samenwerking van na de tweede wereldoorlog.

Door de Voorburgse burgemeester werden voorstellen gedaan om al bestaande trilaterale stedenbanden verder te versterken. Voorburg heeft banden met de Tsjechische stad Hranice en met Temecula in Californië en deze betrekkingen zouden tot zo'n trilaterale stedenband uitgebouwd kunnen worden. Met financiële hulp van de Europese Unie. Volgens de burgemeester hebben mensen van de EU al steun betuigd aan dit idee. Hij ziet in de Voorburgse situatie bijv. een mogelijkheid dat mensen uit zijn gemeente in Hranice computers installeren (en er instructie over geven) die door Temecula geleverd worden. Verder denkt hij aan het organiseren van zogenaamde teleconferenties tussen schoolklassen uit de deelnemende gemeenten. Echte reizen zijn, zeker voor schoolkinderen, te duur, maar de nieuwe media kunnen hier van nut zijn, meent de burgemeester, die in zijn vorige functie van burgemeester van Markelo al ervaring heeft opgedaan met een trilaterale stedenband tussen Markelo, Spelle in Duitsland en Krupitsa in Wit Rusland. Aldus een bericht in de Haagsche Courant van 9 mei jl.

Dezelfde krant had op 17 juni een verslag van de reis die 16 leerlingen van groep 8 van de Voorburgse basisschool De Parachute gemaakt hebben naar Hranice. Dankzij een subsidie van de gemeente konden de Voorburgertjes kennismaken met de leefgewoonten in de Tsjechische partnerstad. De lange busreis viel niet mee, maar dankzij de vele video's "aan boord" was het uit te houden. De communicatie met de Tsjechische scholieren verliep eerst nog al moeizaam "met

handen en voeten", maar het vlotte al vlug beter. Het eten was ook even wennen. Leerling Peter vertelt aan de verslaggever: "De eerste dag kregen we een soort tomatensoep met witte dingen er in. Bijna iedereen liet dat na de eerste hap staan. Nee, natuurlijk was dat niet beleefd". Mede-reizigster Iris spreekt met wat meer waardering over ballen van brooddeeg met warme appelstroop.

Leuke dingen werden er volop gedaan. Bezoeken aan grotten, een sprookjeskasteel, een tapijtfabriek en een openluchtmuseum. En natuurlijk was er ook disco. Ook daarover komt Peter (12) aan het woord. "Eerst wilden we niet slown, want we waren een soort verlegen, begrijp je. Maar de laatste dag kon het ons niks meer schelen. Toen heb ik met alle Tsjechische meisjes daar gedanst. Die zijn onwijs knap". Om daaraan nog toe te voegen "En ik heb Lenka daar ontmoet. Dat is nu mijn vriendinnetje. Ik krijg vandaag of morgen vast een brief van haar met "miluju te", dat betekent "ik hou van je". Als dat echt gebeurd is zal Peter met nog meer plezier terugkijken op zijn reisje naar Hranice. En misschien, heel misschien, volgt hij later dan zijn leraar Marco wel na. Die is twee jaar geleden met een Tsjechische getrouwd, ooit ontmoet als student tijdens een uitstapje van de Pabo naar Tsjechië.

Jan van Gastel

Van de heer R. Oechies (Stedenband Purmerend-Jihlava) ontvingen wij onderstaande brief.

"Opgewekt door uw artikeltje onder het kopje "Van de redactie" in het blad van juni jl., stuur ik u hierbij ons halfjaarlijks verslag toe.

Twee punten waren tot nu toe interessant:

1. de organisatie van de (toeristische) Hollandtentoonstelling in ons Purmerendhuis te Jihlava; de secretaresse van de burgemeester (mevrouw Brun) en ik hebben ons verkleed in Volendamse costuum (zie foto) en zijn 's-morgens vroeg over het grote marktplein in Jihlava gaan lopen om stukjes haring en kaas en de folder uit te delen aan het winkelende publiek; wij trokken hiermee veel belangstelling van zowel het publiek als van de persmedia. Van het Nationaal Bureau voor Toerisme hebben we 1000 brochures in het Tsjechisch ontvangen en van de vele VVV's in Noord- en Zuid Holland in het Duits en Engels;

2. de Anne Frank tentoonstelling "Een geschiedenis voor vandaag" die we samen met de Anne Frank Stichting hebben georganiseerd; deze tentoonstelling hebben we opgesteld in het Gustav Mahler Museum in Jihlava, omdat het Purmerendhuis hiervoor te klein was. Voor deze tentoonstelling hebben we vooral op de scholen gemikt i.v.m. de boodschap die we via die tentoonstelling hebben willen uitdragen; zo'n 30 klassen hebben deze tentoonstelling bezocht.

De opening is speciaal op 8 mei gehouden (herdenkings/feestdag in Tsjechië). Ook het gemeentebestuur van Jihlava vond deze tentoonstelling interessant en heeft hieraan dan ook veel medewerking verleend. Bij de opening waren ook de eerste secretaris van de Nederlandse Ambassade in Praag aanwezig en een aantal culturele attachés van andere landen (i.v.m. het voorzitterschap van Nederland van de EU).

HOLANDSKÁ VÝSTAVA

PURMERENDSKÝ DŮM, HUSOVA 21, JIHLAVA

Voor het najaar staat er een tentoonstelling over bloembollen, planten en heesters in het Purmerendhuis op het programma onder het motto: "kleur in de seizoenen". Aan Jihlava zullen dan zo'n 50.000 bloembollen worden geschonken die door schoolkinderen zullen worden gepoot op een nader met Jihlava overeen te komen plaats (à la de boomplantdag hier in Nederland).

Ook belangrijk is te vermelden dat er in september a.s. een benefietconcert in het theater van Purmerend zal worden gehouden, waarvan de opbrengst geschonken zal worden aan een blindeninstituut te Jihlava".

R. Oechies

VAN DE LEDEN

De bijdrage van *Agnes Raben/Vorden* is te vinden in de rubriek "Van en over Tsjechië en Slowakije - Diversen". Ook het bericht van *Wilken Engelbrecht/Olomouc* is daar geplaatst. Onderstaande brief is van de heer *H. Bazuin* uit Rolde.

"In mei jl. waren we met vakantie in Moravië en stonden in Hodonín voor een boekwinkel te wachten. Tot onze grote vreugde zagen wij in de etalage een Nederlands-Tsjechisch woordenboek liggen.

We hebben een aantal jaren al gezocht naar een woordenboek in Nederland en Tsjechië, maar steeds tevergeefs. We hebben het ook direct gekocht.

Wij weten, dat er veel mensen zijn die een woordenboek willen hebben, vandaar mijn brief. Het boek is uitgegeven door Leda in 1997. Alleen het Nederlands-Tsjechisch is nog maar uitgegeven. Het Tsjechisch-Nederlandse boek zal op een later tijdstip verschijnen.

De auteurs zijn: František Čermák en Zdenka Hrnčřřová.

Het nummer van het boek is ISBN 80-85927-12-8.

Hopende dat u iets aan deze informatie voor 'Ahoj' hebt, groet ik u vriendelijk.

H. Bazuin

In maart jl. werd in Praag het 75-jarig bestaan gevierd van de faculteit Neerlandistiek aan de Karelsuniversiteit. Bij deze gelegenheid werd bovengenoemd woordenboek ten doop gehouden. In het aprilnummer van 'Ahoj' stond een kort verslag en in een advertentie van uitgeverij Primo Vere/Den Haag werd het woordenboek voor f 60,- aangeboden. Het deel Tsjechisch-Nederlands is in de maak; het is nog onbekend wanneer dit zal verschijnen. (Red.)

VAN URK BEMIDDELT HET GEHELE JAAR UW VAKANTIE IN GEHEEL TSJECHIË

**NIEUW AANBOD VAN VAKANTIEWONINGEN IN MORAVIË!
LEUK NIEUW ARRANGEMENT IN PRAAG (vanaf 4 pers. half pension f 42,- p.p. per dag)!
IN HET REUZENGEBOURGTE RUIM AANBOD VAN APPARTEMENTEN (ook reeds voor uw
KERSTVAKANTIE 1997/1998)**

Inlichtingen bij:

Van Urk, Amsterdam, telefoon 020 - 4193262

telefax 020 - 4193191

VAN EN OVER TSJECHIË EN SLOWAKIJE

UIT DE KNIPSELMAP

Van en over Tsjechië

In de Haagsche Courant van 6 juni jl. schrijft prof.dr. A.J.P. Schrijvers, hoogleraar algemene gezondheidszorg aan de Universiteit van Utrecht, onder meer over een cursus die de GGD Utrecht onlangs heeft gegeven in de Tsjechische stad Brno. De cursus begon met een verzoek aan de deelnemers om de gezondheidszorg in hun land eens te vergelijken met een dier. De antwoorden, na veel aarzelen gegeven: de verouderde Tsjechische gezondheidszorg lijkt op een dinosaurus, vanwege de grote problemen op een olifant en de lage politieke prioriteit in aanmerking genomen op een straathond. Prof. Schrijvers zegt die reacties typisch uit Midden-Europa te vinden. Uit landen als Tsjechië waar na de ommekeer in 1989 iedereen zich wilde storten op het plotseling aanboden Amerikaanse model van commerciële zorgverlening. Als reactie op tientallen jaren communistische overheidsbemoeienis. Vanuit de Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO) wordt echter al vlug geprobeerd het enthousiasme voor de vrije markt wat te temperen, omdat marktwerking geen garantie is dat de gehele bevolking toegang heeft tot de nodige zorg, thuiszorg inbegrepen. De Utrechtse hoogleraar kon de Tsjechen er op wijzen dat ook in de Westerse landen het geloof in de marktwerking voor de gezondheidszorg inmiddels is verminderd. Hij denkt dat het Amerikaanse model ook in Midden- en Oost Europa alweer op z'n retour is, maar constateert dat met name in Tsjechië de regering de stap terug nog niet heeft gedaan.

Ook met gezondheidszorg heeft te maken het stuk in de Prager Zeitung van 2 mei 1997 over Nader Safari, een Duitse bankier, die op verzoek van vrienden in 1992 naar Tsjechië kwam om medici te adviseren over de economische facetten van hun praktijk-uitoefening. Het begon met het geven van seminars en omdat daarbij naar voren kwam dat de artsen problemen hadden met de financiering van eigen praktijken, werd later een adviesbureau opgericht - NaSa cz s.r.o. dat voor bankkredieten ging bemiddelen. Wat vooral in het begin geen eenvoudige taak was. In 1994 was het gelukt een kleine honderd (tand)arts-praktijken een passende financiering te bezorgen en toen werd met het grotere werk begonnen. In Hradec Králové werd een groot artsencentrum opgericht voor acht huisartspraktijken met laboratoria, apotheek en opticienswinkel. Vervolgens werd aan ziekenhuizen het economisch management aangeboden. Het stadsziekenhuis van Plzeň hapte als het eerste toe. NaSa cz s.r.o. begon te saneren. Huishoudelijke diensten werden losgekoppeld en uitbesteed. Op alle kosten werd een stevige controle doorgevoerd. Zo werd het rendement met 10 tot 15% verbeterd. Ook in de medische kosten moest het mes gezet worden. Hier was het meest te halen bij de personeelskosten, ook bij die van de artsen, waarvan er volgens Nader Safari gemiddeld 30% te veel rondliepen. Hij noemt de getroffen maatregelen soms pijnlijk, maar altijd noodzakelijk. De Duitse adviseur denkt dat de grootste problemen in de Tsjechische gezondheidszorg liggen bij de veel te grote beddencapaciteit en de te hoge aantallen te werk gestelde artsen en specialisten. Ook dienen veel ziekenhuizen het aantal specialisten te reduceren en samenwerkingsverbanden aan te gaan. Het valt zeker niet mee de overheid en de medische wereld hiervan te overtuigen. De wetgeving, of beter het ontbreken daarvan, is Safari een doorn in het oog. Hij fulmineert tegen de huidige wet die het incasseren van vorderingen bijna onmogelijk maakt en hekelt de nog toegenomen bureaucratie en de steeds verdere achteruitgang van de snelheid waarmee de overheden werken. Tsjechië is in deze steeds meer op Duitsland gaan lijken, zegt Safari en het is duidelijk dat hij dat op dit punt géén verbetering vindt.

*Uklednute se, prosim vas Pan doktor dela co mnze, ale
ma jenou dve rautka.*

Even geduld a.u.b. De dokter doet zijn uiterste best, maar hij heeft slechts twee stempeltjes.

* Onder het kopje "Het wonder van Dukla Praag" schrijft de Haagsche Courant op 9 juni over de wederopstanding van de voormalige voetbalclub van het Tsjechische leger. Ooit sportief uithangbord van het ministerie van defensie, maar na 1989 was er geen behoefte meer aan dit soort tekens. De geldkraan ging dicht en de club was al in een doodstrijd verwickeld toen een rijke zakenman desondanks besloot de hele zaak op te kopen. Er werd een goede trainer aangetrokken en het lukte de ook sportieve aftakeling te stoppen. En hoe. In mei van dit jaar promoveerde Dukla naar de hoogste afdeling van het Tsjechische voetbal, waar de club ooit - onder andere omstandigheden - jaar na jaar triomfen had gevierd. Lange tijd met Josef Masopust, in 1962 Europees voetballer van het jaar, ook nog actief bij Sparta Praag, maar in zijn hart altijd Dukla Praagman gebleven.

Behalve promotie naar de eerste klasse had de ploeg ook nog bijna het Europa Cup 2 toernooi gehaald. De finalewedstrijd om de Tsjechische beker tegen Slavia ging echter verloren. VI-magazine weet te melden dat Slavia na 100 minuten, dus in de verlenging, het enige doelpunt van de wedstrijd wist te maken en aldus Dukla van "Europees voetbal" beroofde.

* In grote advertenties met kleurige plaatjes van vroegere Škoda-modellen en met de slagzin "Škoda is ook niet meer wat het geweest is" wordt driftig reclame gemaakt voor het nieuwe paradepaard: de Octavia. In de verdere tekst wordt de auto een breuk met het verleden genoemd, met het communistische wel te verstaan. "Toen maakten we nog auto's die er op z'n minst twijfelachtig uitzagen", dicht het reclamebureau verder. Maar ook van onverwachte zijde wordt het jongste Škodaproduct lof toegezwaaid. In de ANWB Kampioen van juli heet de Octavia een prachtauto, om te zien en om te rijden. Waarna vele pluspunten de revue passeren, met als klap op de vuurpijl de relatief lage prijs. Toch noteert het blad één (groot?) probleem. En dat is de naam Škoda, omdat het imago van dit merk in Nederland nou niet direct top is. Dat zou een hindernis kunnen worden. Van de vijf bij een presentatie ondervraagden is er ook één die zegt: "Verkeerd imago. Je weet dat het een goede auto is, maar ik zou er niet in gezien willen worden". Gelukkig voor de kansen van de Octavia zijn de andere vier wat ruimdenkender.

* Voor het eerst sinds 1939 krijgt Praag weer een joodse basisschool. In september a.s. zal de Gur Arie-h school onderwijs gaan geven aan - om te beginnen - negen leerlingen. Behalve de gebruikelijke vakken zal ook de joodse leer en het Hebreeuws worden onderwezen. Het aantal joden dat in de Tsjechische republiek woont bedraagt ongeveer tienduizend. Dat is minder dan tien procent van het cijfer aan het begin van de tweede wereldoorlog.

* Eind juni is het derde nummer van het kwartaal-magazine Tsjechië! verschenen. In de rubriek Stedenband wordt aandacht besteed aan de betrekkingen tussen Doetinchem en Pardubice, waarvan in april het eerste lustrum is gevierd met een Tsjechische week in de Gelderse plaats waarbij meer dan honderd gasten uit Tsjechië aanwezig zijn geweest.

De Tsjechische muziek komt aan bod in een vijf pagina's groot artikel over Bedřich Smetana, die volgens de schrijfster, drs. Julie Bobková, in Nederland pas na zijn dood enige erkenning heeft gekregen en nog altijd in de schaduw staat van zijn collega's Dvořák, Janáček en Martinů. Ook Smetana's toernee in Nederland in 1861 komt aan de orde. Het was geen onverdeeld succes blijkens een dagboekantekening: "Holland, Holland, welke duivel heeft mij jou aanbevolen".

Redactioneel wordt ook aandacht gegeven aan hotel Pod Zvicinou in Bílá Třemešná, sinds 1997 eigendom van de Nederlandse Nancy Engelen, die er alles aan doet dit hotel met bijbehorende camping tot een succes te maken.

Natuurlijk staat er in Tsjechië! nummer 3 nog veel meer te lezen. Als het een beetje wil, zal er eind juli hier en daar in de tijdschriftenhandel nog wel een exemplaar te vinden zijn. Maar een abonnement nemen is natuurlijk handiger en voordeliger. Hoe dat moet staat op bladzijde 20 van de vorige Ahoj!

Jan van Gastel

Cok Oostveen verzamelt voor de V.N.T.S. allerlei informatie op het gebied van reizen, vervoer, vakantiewoningen e.d. Een en ander staat ter beschikking van V.N.T.S.-leden. Hebt u op dit gebied nuttige informatie voor de V.N.T.S., laat het Cok dan weten. Zijn adres is: Mesdagstraat 23-I, 1073 HJ Amsterdam. Tel. 020-6628546.

Als aanvulling op het Škoda artikel:

* NRC Handelsblad van 5 juni 1997 besteedde in het Economie-katern uitgebreid aandacht aan de 'wederopstanding' van de Škoda-autofabriek.

De fabriek, in 1896 gesticht als Laurin & Klement, nadat Václav Klement van een Duitstalige fietsfabrikant uit Ústí nad Labem te horen had gekregen op een in het Tsjechisch gestelde brief dat alleen op mededelingen in een voor die fabrikant begrijpelijke taal gereageerd zou worden.

In 1925 ging Laurin & Klement samen met de machinefabrik Škoda in Plzeň. (Dezelfde fabrikant die de enorme gietstalen bolscharnieren van de recent in gebruik gestelde waterkering in de Nieuwe Waterweg vervaardigde.) Sindsdien zijn er veel legendarische Škoda-modellen, zowel grote als kleine op de markt verschenen. In de jaren zestig begon het imago van inmiddels weer verzelfstandigde Škoda-automobielfabriek te dalen, niettegenstaande het feit dat Škoda de enige zelscheppende autofabriek van betekenis was in het door de USSR gedomineerde deel van Europa. Na de overname door Volkswagen bevindt het merk zich gelukkig weer in een opgaande lijn. Het feit dat zeer positieve testrapporten van de Felicia en de Octavia in het blad Arts en Auto of all magazines verschenen lijkt veelzeggend genoeg.

Volkswagen was niet de enige kandidaat om Škoda over te nemen. Ook Renault had interesse, al lag het meer in de bedoeling om te Mladá Boleslav kleine Renaults te gaan produceren dan Škoda's. Achteraf bezien is het wel gelukkig dat Mladá Boleslav een lot als van Vilvoorde bespaard is gebleven: dan had men kunnen zeggen: 'C'est dommage!', 'Dat is jammer!' of, in het Tsjechisch 'To je škoda' waarmee dan bedoeld zou moeten worden 'To bylo škoda!'.

Voor geïnteresseerden in de automobielhistorie mag overigens niet onvermeld blijven dat de ontwerper van de eerste Volkswagen, (de 'Kraft durch Freude'-kever) Ferdinand Porsche, het principe van de luchtgekoelde motor achter in combinatie met onafhankelijke achterwielophanging door middel van pendelassen, heeft nageaapt van een vooroorlogs Tsjechoslowaaks ontwerp, de Tatra 77 en Tatra 87, ontworpen door Hans Ledvinka. Er zijn dus al oude banden tussen Tsjechië en Volkswagen!

Bert Marcus

Het duitse blad 'Auto Motor und Sport' (nr. 13, 13 juni 1997) heeft de Seat Toledo 1.9 TDI, de Škoda Octavia 1.9 TDI en de Volkswagen Vento 1.9 TDI eens naast elkaar gezet; auto's uit drie verschillende landen maar alle behorend tot het Volkswagen concern. De drie auto's hebben exact dezelfde motor en zijn gebouwd met veel componenten van de Volkswagen Golf. Het zal u dus niet verbazen dat de prestaties heel dicht bij elkaar liggen. De totale score op technisch gebied en de totale score op het gebied van milieuvriendelijkheid en kosten (prijs, onderhouds- en brandstofkosten, inruilwaarde), beide werden gewonnen door de Škoda Octavia. Gezien de doorgaans nogal chauvinistische inslag van dit autoblad, zegt dit dus nogal wat. Onder het plaatje van de Škoda staat: "Škoda noemt hem Octavia, in de test is hij de Favorit".

Johannes Sugito

Van en over Slowakije

* Gevolgen van een referendum

De Centrale Commissie voor het Referendum heeft het resultaat gepubliceerd van het referendum van eind mei. Dat had over het lidmaatschap van de Navo, de plaatsing van kernwapens op Slowaaks grondgebied en de vestiging van militaire bases in Slowakije moeten gaan, maar bovendien ook over directe verkiezingen van de president. Volgens de commissie is er geen enkele geldige stem uitgebracht omdat niemand in staat was om de vragen van het referendum, zoals de president het had uitgeschreven, te beantwoorden. De minister van Binnenlandse Zaken had het namelijk nodig gevonden om de laatste vraag van de stembiljetten te verwijderen.

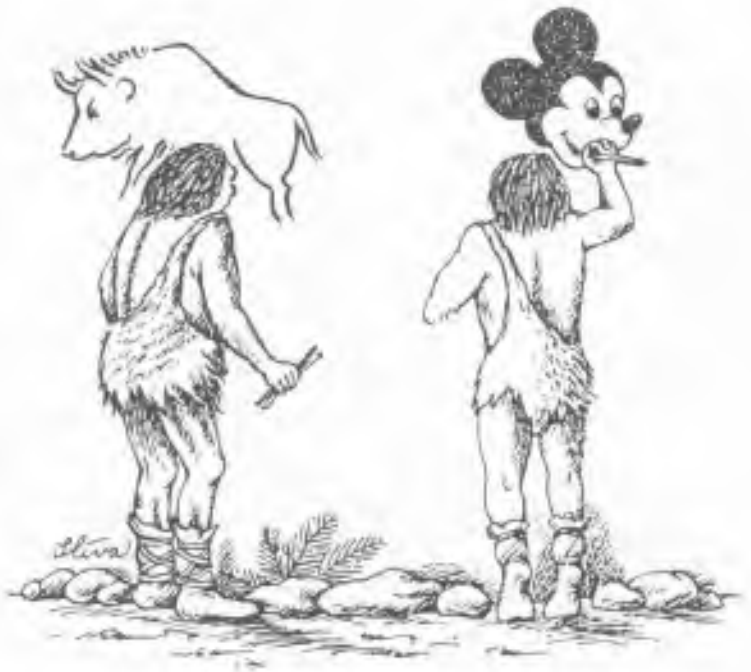
De minister heeft ondertussen een motie van wantrouwen in het parlement overleefd omdat de regeringspartijen achter hem bleven staan. Wel heeft de minister van Buitenlandse Zaken, Pavol Hamšík, ontslag genomen omdat hij geen kans meer zag Slowakije in het buitenland goed over het voetlicht te brengen. Hij is ondertussen opgevolgd door mw Zdenka Krámplová. Achtduizend mensen hebben tegen de obstructie van het referendum gedemonstreerd.

Vijf oppositiepartijen hebben ondertussen een overeenkomst gesloten om samen de volgende verkiezingen in te gaan. Het gaat hierbij onder meer om de Democratische Unie, de Christen-Democratische Beweging en de Democratische Partij. De twee andere partijen blijven echter een eigen koers volgen.

De kans voor Slowakije om in de eerstvolgende uitbreidingsronde lid te worden van de Navo is verkeken. De kans om tegelijk met Polen, Tsjechië en Hongarije lid te worden van de Europese Unie is er na de gebeurtenissen rondom het referendum ook niet groter op geworden. Commissaris Hans van den Broek heeft Slowakije gewaarschuwd dat er voor het einde van dit jaar positieve signalen en praktische stappen op het gebied van de democratisering moeten komen, wil Slowakije kans maken om uitgenodigd te worden voor de gesprekken over de uitbreiding van de Europese Unie. Ook een delegatie van Europese parlementsleden heeft zich tijdens een bezoek aan Bratislava in dezelfde zin uitgelaten. Premier Mečiar heeft de uitspraken betiteld als 'een ultimatum'. Hij legde er de nadruk op dat Slowakije een soevereine staat is.

* Omstreden geschiedenisboek

In Slowakije was er al eerder rumoer over ontstaan, nu is er ook buiten Slowakije verontwaardigd gereageerd op de publikatie van een geschiedenisboek, dat geschreven is met subsidie van de Europese Unie. De auteur probeert aspecten van de Slowaakse staat van tijdens de Tweede Wereldoorlog, zoals de jodenvervolgung, goed te praten. Het boek zou worden gebruikt als hulpmiddel voor leraren op scholen. Ook Hans van den Broek heeft zich hier kritisch over uitgelaten. Premier Mečiar heeft hierna het boek ook veroordeeld en toegezegd dat het niet op scholen gebruikt zal worden.

* Ambtstermijn

Wanneer eindigt de ambtstermijn van president Kováč? Ook over dit eenvoudige probleem verschillen premier Mečiar en de president van mening. De president vindt: op 2 maart 1998, vijf jaar na zijn inauguratie. De premier vindt: op 15 februari, vijf jaar na de verkiezing van de president door het parlement. Het meningsverschil lijkt onbenullig, maar kan de politieke situatie begin volgend jaar aanzienlijk destabiliseren. Op het moment dat de president niet meer in functie is, gaan veel bevoegdheden over op de regering (lees: de premier). Vanaf 15 februari kunnen er in Slowakije dus twee personen zijn die bevoegdheden voor zich opeisen.

* Proefschrift over Hongaarse minderheid

Op 5 juni is aan de Rijksuniversiteit Groningen Edwin Bakker gepromoveerd tot doctor in de ruimtelijke wetenschappen op een proefschrift met als titel: "Minority Conflicts in Slovakia and Hungary?". Bakker analyseert de positie van de Hongaarse minderheid in Slowakije en de Slowaakse en Duitse minderheid in Hongarije en komt daarbij tot de conclusie dat er in Slowakije wel en in Hongarije geen sprake is van een conflict. Een samenvatting van het proefschrift (ook in het Nederlands en in het Slowaaks) is bij dr. Bakker te verkrijgen (Faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen, postbus 800, 9700 AV Groningen) (lees ook het stuk hierna van Jan van Gastel; red.)

Aan de Rijksuniversiteit Groningen is de 29-jarige Edwin Bakker op 5 juni gepromoveerd op een studie naar de Hongaarse minderheid in Slowakije. In het Nieuwsblad van het Noorden werd aan het proefschrift uitgebreid aandacht besteed. VNTS-lid Luuk Tuinstra stuurde het artikel toe, zodat er ook in Ahoj melding van kan worden gemaakt. De krant heeft de promovendus geïnterviewd en deze vertelt dat er tot 1993 niet zo veel aan de hand was, maar dat nu de spanning het kookpunt nadert. De Slowaakse meerderheid voelt zich bedreigd door de goed georganiseerde Hongaarse minderheid, die toch maar tien procent van de totale bevolking omvat. De taalkwestie wordt hoog opgespeeld. In het openbaar mag alleen nog Slowaaks worden gesproken. De aanstaande doctor in de ruimtelijke wetenschappen vindt de maatregelen misplaatst, omdat de Hongaren geen enkele bedreiging voor de jonge Slowaakse natie vormen. Afscheiding is niet aan de orde en Hongarije is niet op inlijving uit. Bakker verklaart de paranoïde houding van de Slowaakse regering uit de onzekerheid over de eigen nationale identiteit en het gemis aan helden uit het verleden, waar men trots op kan zijn. Toch vindt hij het een goede zaak dat Slowakije in 1993 onafhankelijk is geworden, omdat een etnische groep alleen zo invloed in Europa krijgt nu de EU een gemeenschap van staten en niet van volkeren is.

Edwin Bakker zou de positie van de Friezen wel aan de landen in Oost Europa ten voorbeeld willen stellen. Hun provincie heet nu officieel Fryslân en ze kunnen hun eigen taal spreken. Het Fries wordt niet weggedrukt maar gesubsidieerd. En tweetalige plaatsnaamborden zijn geen probleem. Ook in Hongarije hebben de Slowaakse en Duitse minderheden het niet slecht, omdat de regering in Budapest veel liberaler is dan die in Bratislava.

Over het regeringsbeleid in Slowakije is Bakker niet erg te spreken. Allerlei maatregelen zijn autocratisch en hij laat in dit verband zelfs de term "bananenrepubliek" vallen. Volgens hem mogen de westerse media best wat meer aandacht aan het land besteden, omdat Slowakije nu te veel een blinde vlek op de kaart van Europa is.

Jan van Gastel

De kort geleden in functie getreden ambassadeur van de Slowaakse Republiek in Nederland, de heer L'ubomir Kopaj, reageerde in de rubriek 'Brieven' van NRC Handelsblad van 8 juli 1997 op een bericht in die krant van 22 juni j.l. waarin verwezen werd naar een Roemeens krantenartikel over een brief van de Slowaakse premier Mečiar aan de voormalige Roemeense president Iliescu. Ambassadeur Kopaj verwees naar de verklaring van premier Mečiar op 27 juni in Amsterdam en een bulletin van de persafdeling van de Slowaakse regering, waarin verklaard wordt dat een dergelijke brief niet bestaat, noch van Mečiar als premier, noch van hem als partijvoorzitter van HZDS.

Bert Marcus

* Het maandelijks uitgeven van de Ledenbrief kost

* de VNTS een flinke duit. Door advertenties kun-

* nen wij deze kosten drukken en u bereikt daarmee

* een gericht publiek in een oplaat van + 750

* exemplaren. Onderstaand onze tarieven:

*

* 1/16 pag.	* f 16,50;	* 5 nrs.	* f 80,=;	* 10 nrs.	* f 155,=
* 1/8 "	* f 22,--;	* " "	* f 105,=;	* " "	* f 205,=
* 1/4 "	* f 33,--;	* " "	* f 160,=;	* " "	* f 315,=
* 1/2 "	* f 55,--;	* " "	* f 265,=;	* " "	* f 510,=
* hele pag.	* f 93,50;	* " "	* f 450,=;	* " "	* f 850,=

*

* Voor nadere inlichtingen: Secr. V.N.T.S., Nieuwendamlaan 274,

* 2547 JR DEN HAAG. Tel. 070-3258679.

* *****

TSJECHISCHE PORTRETTE (XXXVIII)

De Dalimil-kroniek

Onder het motto "Kris-kras door de Tsjechische geschiedenis en literatuur" heb ik over verschillende perioden en schrijvers bijdragen geleverd. In dit artikel maak ik weer een sprong terug, nl. naar de middeleeuwen, naar de vroege geschiedenis van Bohemen. Ik heb hierbij het oog op de middeleeuwse Dalimil-kroniek. Deze rijmkroniek ontstond tijdens de regering van Jan van Luxemburg (1310-1346). Het is een episch werk, dat gebaseerd is op een latijns voorbeeld maar literair van weinig betekenis. Deze kroniek van 1310 bevat de geschiedenis van Bohemen, gebaseerd op de Chronica Bohemorum van de Praagse domheer Cosmas (1045-1125) en andere bronnen. Het is het eerste historische werk van betekenis dat de Tsjechische geschiedenis tot 1318 behandelt en (dat is zeer belangrijk!) in het Tsjechisch was geschreven.

De schrijver, die zoals blijkt de kleine adel vertegenwoordigt tegen een sterke monarchie, brengt hierin een stuk patriottisch gevoel tot uitdrukking, gepaard gaande met een afkeer van vreemde (Duitse!) invloeden. De kroniek waarschuwt voor het bevoordelen van Duitse kolonisten en stadsbewoners. Door deze tendens behield de Dalimil-kroniek nog eeuwenlang haar invloed, die tot de overgang van de 18e naar de 19e eeuw duurde. Zij blijft ook later nog een literair monument, ook door haar politieke reikwijdte.

Onder de grote keizer Karel IV was Praag de hoofdstad van het Duitse rijk en onderhield daardoor verbanden met alle culturele centra van Europa. Desondanks nam de Tsjechische invloed sterk toe, vooral na de oprichting van de Praagse universiteit in 1348. Van belang is nog dat de Dalimil-kroniek zoveel mogelijk de volkstaal trachtte te benaderen (zoals later Jan Hus) en daardoor de ontwikkeling van de Tsjechische taal een sterke impuls gaf.

Peter Krug

Het Rotlev gebouw met de mooie gotische erker hoort bij de Praagse universiteit. Het is de eerste universiteit in midden-Europa.

VAN EN OVER TSJECHIË EN SLOWAKIJE - DIVERSEN

"Al een aantal jaren bezoek ik met een zekere regelmaat Tsjechië, inmiddels heb ik daar veel leuke contacten.

Onder andere bezocht ik de afgelopen twee jaar "Lomnické Kulturní Léto", dit is een muziek- en theaterfestival in het stadje Lomnice nad Popelkou in Noord-Oost Bohemen, tussen Jičín en Semily. Ook dit jaar organiseert de J.K. Tyl Stichting voor de derde keer dit festival van 8 t/m 17 augustus.

Beide keren dat ik het festival bezocht heb, was ik onder de indruk van de hoge kwaliteit van de programma's en de enorme persoonlijke inzet van de organisatoren. De gehele organisatie wordt gedaan door vrijwilligers.

Het is een klein festival met een gevarieerd programma op verschillende locaties.

Lomnické Kulturní Léto;

Programma:

- 8 - 8 "Naši Furianti" (Onze stijfkoppen), door het amateurtoneelgezelschap van Lomnice n.P.
- 9 - 8 "Zahajovací Koncert" (Openingsconcert) door het Zuidboheems filharmonisch kamerorkest en Ivan Ženatý, dirigent Jaroslav Krček.
- 10 - 8 Pavel Jukovič. Kindervoorstelling.
- 10 - 8 Tancuj a Zpívej (Dans en zing). West Tsjechisch folkloristisch jeugdensemble "Mladina" uit Plzeň.
- 11 - 8 Setkání s jazzem (ontmoeting met Jazz). Duo Durman-Posejpal.
- 12 - 8 Duchovní Hudba Baroka (geestelijke barokmuziek). Ensemble met oude instrumenten. Musica Florea uit Teplice.
- 13 - 8 Přijďte pobejt (welkom). Volksvertellingen uit het reuzengebergte van J.Š. Kubina. Declamatie door I. Škořepová.
- 14 - 8 Večery hudbou proťkané. Een avond met de muzikale familie Kolář.
- 15 - 8 Nekonečná moc Touhy (De eindeloze macht van het verlangen). Poëzieavond met Hana Maciuchová.
- 16 - 8 Naši Furianti (onze stijfkoppen) zie 8/8.
- 17 - 8 Varhanní koncert (orgelconcert). Eva Bublová. Sefardské písně (Sefardische liederen). Daniela Demuthová, Rudolf Měřinský.
- 17 - 8 Duchovní Hudba. Hedendaagse en oude geestelijke muziek. Door Musica Bohemica. Dirigent: Jaroslav Krček.

Misschien is het interessant voor Ahoj-lezers om iets over dit festival te weten. Graag ben ik bereid om meer informatie te verstrekken indien men dat wenst.

Met vriendelijke groet,

Agnes Raben, tel/fax: 0575-551647.

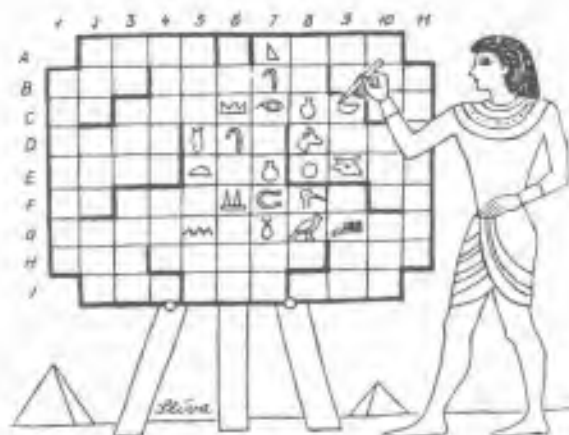

Vijftig jaar neerlandistiek in Moravië in duizend jaar betrekkingen met de Lage Landen

In 1945 maakte een jonge Nederlandse kennis met een jonge Tsjech. Een jaar later vertrok ze naar Tsjechoslowakije en vanaf 1947 zou Erika Solárová-Montijn docente Nederlands bij de universiteit van Brno zijn, later opgevolgd door Ems Máčelová-Van den Broecke. In de oorlog maakte een jonge Nederlander kennis met een ondergedoken Tsjechische docent. Die docent werd na de oorlog de eerste rector van de heropgerichte universiteit van Olomouc. De jonge Nederlander, Aimé van Santen, was de eerste lector Nederlands aldaar, veel later opgevolgd door Wilken Engelbrecht. Beide lectoraten werden vijftig jaar geleden geopend. Een reden om een feestje te geven.

Een dubbele reden, want te Olomouc opende de Palacký Universiteit na de baccalaureaatsstudie (sinds 1995) nu in september ook een volledige vijfjarige magisterstudie neerlandistiek, vergelijkbaar met het doctoraal in Nederland.

Een beetje een buitenbeentje in Tsjechië, want de studie heeft als afstudeermogelijkheden naast Nederlands tevens Afrikaans en Fries. Bovendien is de studie er ook op gericht om leraren Nederlands op te leiden. "Leraren Nederlands", zult u denken, "zijn die dan nodig?" Wel, weinig mensen weten dat er in het kader van de stedenband Olomouc-Veenendaal al vanaf september 1995 Nederlands wordt gegeven op het Slovanské Gymnázium te Olomouc. De eerste leerlingen van dat groepje zijn inmiddels aangenomen als eerstejaars student bij de magisterstudie. De gedachte achter deze afstudeermogelijkheid is dat er behoefte bestaat aan leraren die óók Nederlands kunnen geven bij partnerscholen van Nederlandse scholen in stedenbanden. Binnen een jaar of drie zal de universiteit van Olomouc de eerste leraren kunnen leveren. Zegt het voort!

Te Brno opende de Masaryk Universiteit een driejarige baccalaureaatsstudie. Ook daar krijgt het Nederlands dus vaste voet aan de grond. Hierover en over de wederzijdse banden tussen Nederland en Vlaanderen enerzijds en Tsjechië (in het bijzonder Moravië) anderzijds zullen de sprekers te Brno en Olomouc spreken. Daarbij komt een breed scala van thema's aan bod, variërend van - uiteraard - de geschiedenis van het Nederlands als universitair vak tot de Moravische broeders en de jezuïeten toe. De lezingen worden gehouden te Brno op 23 en 24 oktober 1997.

Maar Moravië zou geen Moravië zijn, als niet ook de muziek, het lekkere eten en drinken en vooral ook: schitterende en bij Nederlanders meestal onbekende gebouwen aan bod zouden komen. Zo heeft het kamerorkest van de faculteit wijsbegeerte van de Palacký Universiteit een concert op zaterdag 25 oktober in wat wel de mooiste barokzaal van Tsjechië mag worden genoemd: de parlamentszaal van het slot te Kroměříž. Hella Haasse leest uit eigen werk in de ridderzaal van het Nieuwe Stadhuis van Brno en de Zuid-Afrikaanse Reza de Wet draagt voor in de feestzaal van het voormalige premonstratenserklooster te Olomouc, waar het congres op 26 oktober eindigt.

Wie meer wil weten kan zich wenden tot drs. Wilken Engelbrecht, Katedra germanistiky FF UP, sekce nederlandistiky, Křížkovského 10, 771 80 Olomouc (tel. 00 420 68/5631142; fax 00 420 68/5229162 of e-mail: wilken@ffnw.upol.cz). Aanmeldingen tot 1 september 1997.

Wilken Engelbrecht

SENIORENHOTEL te Hradec Králové - verzoek om steun

Van de kant van de afdeling Hradec Králové van de organisatie Život 90 bereikte ons een verzoek om steun bij de opzet van een 'seniorenhotel'.

Voor we ingaan op het verzoek om steun eerst een korte introductie van de Tsjechische organisatie Život 90:

Život 90 of Leven 90 is een in 1990 opgerichte organisatie die zich richt op de zorg voor en hulp aan ouderen op sociaal en cultureel gebied en op het gebied van de gezondheidszorg. Život 90 is als particuliere organisatie lid van de Tsjechische Humanitaire Raad en de internationale organisatie Help Age International. Život 90 werkt in voorkomende gevallen samen met de Olga Havlová Stichting en Charta 77 als ook met organisaties buiten de Tsjechische Republiek.

De voornaamste diensten van Život 90 zijn momenteel *de senioren telefoon*, een dienst met een 'ombudsmanachtig karakter, *Areion*, een 24-uurs noodoproepsysteem, *de senioren bazar*, waar gebruikte kleren tegen een symbolische prijs beschikbaar worden gesteld, *senioren clubs* op diverse gebieden en een *seniorenbeurs* speciaal gericht op ouderen.

De afdeling Hradec Králové heeft om gaten in de zorg voor ouderen - voor hen die 24 uur per dag zorg behoeven en voor diegenen voor wie de klassieke 'familiehulp' niet toereikend is - op te vullen een project voor een seniorenhotel gestart. Voor dit doel heeft de gemeenteraad van de stad enige historische panden in het centrum in de Dlouhá ulice (Langestraat) voor een periode van 50 jaar verhuurd aan de organisatie. Deze panden hebben lange tijd leeg gestaan en met financiële bijdragen van het Bureau voor Monumentenzorg en de ministeries van Sociale Zaken, van Financiën en van Cultuur zullen deze panden voor het beoogde doel geschikt gemaakt worden. De te verwachten bijdragen zijn helaas niet toereikend om het project te voltooien. Daarom doet Život 90 een beroep op het particulier initiatief om ten behoeve van Tsjechische bejaarden een voorziening te creëren die overeenkomt met wat elders in (West-)Europa als een normale basisvoorziening wordt gezien. Ook (financiële) ondersteuning uit Nederland is zeer welkom. Niet alleen nu direct maar ook gedurende de verdere realisatie van het project.

Wie geïnteresseerd is in het seniorenhotelproject en wil weten op welke wijze dit project ondersteund kan worden kan zich in verbinding stellen met de directeur:

Ludmila Kindlová, Život 90,

Hradecká 1172, 500 02 Hradec Králové, Česká Republika.

GENOOTSCHAP VOOR TSJECHISCHE EN SLOWAakse MUZIEK

Janáček's "Dagboek van een verdwenene"

Een prachtige CD met werk van Leoš Janáček verscheen in 1995 met een van de meest intrigerende werken die Janáček ooit componeerde, het "Dagboek van een verdwenene". De CD verscheen op het label Supraphon 0022-2 201. Uit de voortreffelijke inleiding over het werk van Dr. Jiří Vysloužil, voorzitter van de Tsjechische Janáček-vereniging, maakte ik de volgende selectie.

In juli 1917 begon Leoš Janáček (1854-1928) aan zijn kamercantate "Dagboek van een verdwenene" (Zápisník zmizelého). Het was het moment waarop hij tot over zijn oren verliefd raakte op Kamilla Stösslová, de vrouw die hem tot het letterlijke eind van zijn leven zou inspireren tot grootse creaties, waarvan de meest bekende zijn het Tweede Strijkkwartet ("Intieme brieven") en de opera "Káťa Kabanová". Twee jaar later was de compositie voor tenor, alt, drie vrouwenstemmen en piano gereed. Het werk had vooral in het laatste jaar van ontstaan Janáček's volledige aandacht, in het eerste jaar was hij tevens bezig met de rapsodie voor orkest "Taras Bulba".

Janáček's compositorische werkwijze is die van veel wijzigingen en later aangebrachte verbeteringen. Het is daarom des te opmerkelijk dat hij aan het aanvankelijke muzikale concept niets meer zou veranderen.

Evenmin wijzigde hij in de prachtige Walachijsche teksten, in de oorspronkelijke Moravische tongval geschreven door de anonieme dichter. Alleen door het verbinden van een aantal strofen door onmiddellijke voortgang van de verzen en door het aanbrengen van pauzes tussen verschillende verzen is de dramatische spanning in het geheel tot een hoogtepunt gebracht. Het eindresultaat is een werk van onovertroffen schoonheid.

Van belang is te weten dat Janáček het werk op het podium in het halfdonker wilde doen uitvoeren. Bovendien schrijft hij voor dat hij de zangeres in het negende lied onopvallend wil laten opkomen en in het elfde lied haar weer even onopvallend van het podium wil laten verdwijnen. Dit geeft het geheel een bijzondere uitstraling, een mysterieus en opvallend theaterstuk, zoals alleen Janáček dat kan en waarin zijn affiniteit tot het theater indrukwekkend reliëf krijgt.

Janáček schrijft in zijn "Dagboek van een verdwenene" geen liederen in de formele zin van het woord. De prosodie van de teksten behandelt hij als een soort geritmeerd proza en dat alles met alle eigenschappen van zijn bemaalde "spreekmelodie". Niet de structuur van de gedichten is voor Janáček van belang. Het gaat hem veel meer om de betekenis van woorden en frasen, om de intonaties van woorden en om de psychologische situaties. Deze aspecten vormen voor Janáček de rode draad in zijn werk; de "spreekmelodie" vormt daarin het belangrijkste gegeven. Het is in feite hetzelfde vocale principe als Janáček in zijn cantate "Amarus" en in zijn opera "Jenufa" hanteerde. Deze componeerstijl wordt door het Oostmoravische taalgebruik zowel ritmisch als melodisch als in tonaliteit gevoed. Daarbij behoort zeker ook de constatering dat de pianopartij in het "Dagboek van een verdwenene" sterk doet denken aan de impressionistische sfeer als in Janáček's pianowerken "In de mist" en "Op een overwoekerd pad".

**Taalactiviteiten Slowaaks en Tsjechisch:
inventarisatie, informatie.**

Alle informatie over taalcursussen Tsjechisch of Slowaaks, privé- en groepslessen, docenten en studiebegeleiders, tolken en vertalers, is zeer welkom bij dhr. D.J.Dragt; hij wil deze op zijn beurt graag doorgeven aan belangstellenden. Ook voor informatie over leermethoden en hun geschiktheid voor zelfstudie kunt u terecht bij:

D.J. Dragt, Einsteinlaan 27,
7904 EA Hogeveen;
tel. 0528-262915.

De interpretatie van het "Dagboek van een verdwenene" vereist hoogst bijzondere eigenschappen. Technisch is het werk zeker niet eenvoudig, maar vooral in expressie en zeker ook in presentatie is het werk veeleisend. Dat een uitvoering in een vertaling uit het Tsjechisch in welke andere taal dan ook volstrekt af te wijzen is, behoeft geen betoog. Gelukkig behoort dat tegenwoordig tot de uitzonderingen en nemen alle buitenlandse interpreten van Janáček's "Dagboek van een verdwenene" de noodzakelijke moeite om het werk in de oorspronkelijke taal, het Tsjechisch, te zingen.

De inhoud van het "Dagboek van een verdwenene" is als volgt:

Enige tijd geleden verdween uit een Moravisch bergdorp J.D., de rechtschapen en veelbelovende zoon van zijn ouders, op een geheimzinnige manier. Eerst werd aan een ongeluk gedacht of aan een misdaad, hetgeen sterk op de verbeelding van de dorpsgenoten werkte.

Een paar dagen later werd echter een dagboek in zijn kamer gevonden dat het geheim van zijn verdwijning inhield. Het dagboek bevatte een aantal korte gedichten die de sleutel konden bevatten van het mysterie. De ouders dachten in eerste instantie dat de gedichten volksliederen of soldatenliederen waren die de zoon had overgeschreven. Maar een kort onderzoek openbaarde hun werkelijke betekenis. Alleen al door hun voortvarende en oprechte sfeer verdienden zij het aan het stof van de vergetelheid te worden onttrokken. Er waren in totaal 23 gedichten in Walachijs dialect (waarvan nummer 13 onleesbaar gemaakt was) die over de romance tussen een jonge boerenzoon en een zigeunermeisje handelden. In het begin was de boerenzoon geheel gevangen door de verlokkenende ogen van het meisje. Op een dag brak de aspen van zijn ploeg en besloot hij een nieuwe te maken in het dichte bos waarvan hij vermoedde dat "de donkere Zefka" daar zou zijn. Maar hij verzekert zichzelf (zegt hij aan zijn ossen) dat hij in staat is zijn hartstocht te beheersen. Zij is er inderdaad en zingt een droevig lied voor hem over het droevige lot van de zigeuners. Dan plaagt zij hem voor zijn verlegenheid en angst en zij "kalmeert" hem met de woorden "ik ben niet zo donker als je denkt dat ik ben. Waar de zon niet kan komen heb ik een lichtere huid". Wanneer zij hem met plezier toont "hoe zigeunermeisjes een bed maken" worden de woorden tot bewaarheid "wat gebeuren moet gebeurt en geen man kan eraan ontsnappen". De tot dusver bestaande jeugdige onschuld is verloren. Elke avond haast hij zich naar het bos, in weerwil van zijn waarschuwend geweten. Hij moet zwijgen wanneer zijn zuster wordt beroofd door de zigeuners. Tenslotte verdwijnt hij voor altijd van huis. Zefka wacht op hem met hun kind in haar armen.

Wim Brandse

TOLK- EN VERTAALBURO TATRA (OOST-EUROPA)

***HET* VERTAALBURO**

(ook voor opdrachten van gewone stervelingen)

TATRA TRADE & TRANSLATIONS - OOST-EUROPEES (VER)TAALBURO

Knipmolenweg 29
NL-2807 DC Gouda
BTW-nr. NL0905.57694B01
Rabobank Gouda rek. nr. 1169.27968
Gironr. van de Rabobank 34435

Telefoon 0182 - 599144 (* +31-182-599144)
Fax/modem 0182 - 599166 (* +31-182-599166)
GSM 06 - 53140089 (* +31-6-53140089)
Internet tatra@pi.net
K.v.K. Gouda 29038405

Louis Fürnberg (1909-1957), dichter, componist en idealist.

In de eerste Tsjecho-Slowaakse republiek vertoonden de meeste kunstenaars een sterke maatschappelijke betrokkenheid - we weten het van vele werken van Janáček, Ježek, Burian. Maar ook de Duitse kunstenaars in dit land hadden daarin deel; zij namen sterk stelling tegen het opkomende fascisme en de beweging voor aansluiting van grensgebieden bij Duitsland.

Een van hen was de dichter Louis Fürnberg, ook bekend als schrijver van novellen ("Mozart-novelle", "Begegnung in Weimar", e.a.).

Hij werd geboren in 1909 in Jihlava, maar vertrok reeds spoedig naar Karlovy Vary. Eerst werkte hij in een porceleinfabriek in het nabijgelegen Rybaře, wat hij om gezondheidsredenen (longkwaal) moest opgeven. Wel maakt hij kennis met de arbeidersbeweging en wordt in 1928 communist.

Al vroeg schrijft hij gedichten, geïnspireerd door Rilke, die hij in 1926 nog in Zwitserland bezocht. Zijn hele oeuvre is een afwisseling van lyrische en meer politieke gedichten. Vaak getuigen zij van liefde voor Bohemen.

In 1932 stichtte hij met enkele werklozen de theatergroep "Echo von Links", waarbij hij zelf piano speelde. De gedichten die hij daarvoor schreef, zette hij òf zelf op muziek, of dit werd gedaan door Hans Walter Süsskind (geboren in 1913 te Praag, na emigratie naar Engeland in 1939 vooral als dirigent bekend, gestorven in 1980). Een van hun co-producties was de cantate "Rechenschaft über uns", in Utrecht uitgevoerd op 12.11.1994 (spreekster Lieuwe Visser, strikkwartet van de "Ebony Band" o.l.v. Werner Herbes), met een tekst waarin de hele atmosfeer van na de 1e wereldoorlog wordt geschetst, een waarschuwing dat er iets gedaan moet worden om nieuw onheil te voorkomen. Een zeer indrukwekkende compositie, die zijn première had in het Burian-theater D34 te Praag (in 1934) dus. Een andere productie was de anti-oorlogscantate "Alarm", waarvan helaas veel materiaal verloren is gegaan.

Karikatuur van Elizabeth Shaw

Vt. 1.

II. Das Lied von der Hungersnot

Tekst: L. Fürnberg
Muziek: H.W. Süsskind

Allegro

1. Wenn wir nichts zu es - sen ha - ben
2. Wenn ich durch die Straßen ge - he
3. Wenn ich Korn im Fel - de - se - he

1. und es ist im Haus kein Stück Brot.
2. und ich geh in Lä - den vor - bei.
3. und aus Korn da macht man Mehl zum Brot.

1. und es ist im Haus kein Stück Brot.
2. und ich geh in Lä - den vor - bei.
3. und aus Korn da macht man Mehl zum Brot.

1. E - lend, denn es ist eine Hun - ger - not.
2. Fen - ster und ... Wirt - stand noch al - ler - lei.
3. Welt ... und ... so es - se Hun - ger - not?

Wat door Süsskind werd getoonzet was natuurlijk professioneel (hij studeerde bij Hába en Fínke), bijzonder zijn ook de "Vier Kinderlieder" uit 1936 - bedoeld voor jongensstem en piano - waarvan we het tweede hier afdrukken (Vb.1); opvallend is het bijna spreken van de stem en de chromatische onderstem in de begeleiding, wat wel iets aan de kinderliederen (Říkadla) van Hába uit 1937 doet denken. Titels als "Das Lied von der Hungersnot" doen wel wat denken aan Brecht en inderdaad is er een parallel. Zoals Brecht wel eens zelf een melodie schreef, maar dat toch meestal overliet aan o.a. Kurt Weill of Hanus Eisler, zo vond Fürnberg zijn componist vooral in Süsskind. Maar wanneer Fürnberg zelf de melodie schreef, was het niveau vaak hoger dan van wat Brecht zelf componeerde; met name bekend werd het lied "Du hast ein Ziel vor Augen", wat ik hier in 't geheel geef (zonder de pianopartij wegens de plaatsruimte), in het genre misschien wel een van de beste die ik ken (Vb.2). In sommige liederen is de invloed van Tsjechische volksmelodieën merkbaar. Dat Fürnberg soms interessante pianopartijen wist te bedenken, blijkt wel uit de linkerhand van zijn "Song mit Brille" (Vb. 3).

In 1936 stelt Fürnberg een nieuwe groep samen "Das neue Leben", voornamelijk ook actief in Noord-Bohemen o.a. in Nejdek (Neudeck). In maart 1939 moet hij uiteraard vluchten, wordt aan de Poolse grens opgepakt, zwaar mishandeld; hij wordt bevrijd of misschien vrijgekocht, vlucht over vele landen naar Palestina. Daar zet hij zich in voor goede verstandhouding tussen Joden en Arabieren (wat hem vaak niet in dank wordt afgenomen), zoals hij dat thuis voor Duitsers en Tsjechen had gedaan.

Na de oorlog keerde hij aanvankelijk naar Praag terug, werkte o.a. aan het Tsjechoslowaakse Consulaat in de DDR; in 1954 vestigde hij zich te Weimar, een stad waar hij veel van hield, waar zovele beroemde kunstenaars hadden geleefd (Schiller, Goethe, Liszt). In 1957 stierf hij aan een hartaanval. Zijn weduwe Lotte leeft nog steeds en beheert zijn archief.

Kort voor zijn onverwachte dood wilde hij zijn muzikale werk ordenen en catalogiseren en uitwerken wat hij nog had, hij kwam er niet mee klaar. Zijn weduwe werd geholpen door de musicoloog Eberhard Rebling (geen onbekende in Nederland! Hij vluchtte in 1936 uit Berlijn naar Den Haag, leerde de Nederlands-joodse danseres Lin Jaldatí kennen, waarmee hij na de oorlog huwde en in 1952 met hun beide kinderen naar de DDR verhuisde; over hun levensgeschiedenis zie ¹⁾). Zeer knap reconstrueerden zij, wat te reconstrueren viel.²⁾

Sommige liederen zijn natuurlijk gebonden aan tijd, zoals spotliederen op Henlein ("Kommt ein Henlein geflogen"), de leider der Sudetenduitse nazi's. Maar een lied als "Wenn die Lichte wieder brennen" uit 1945, weet door zijn eenvoud nog steeds te ontroeren.³⁾

Vb 2

Du hast ja ein Ziel vor den Augen, da -
mit du in der Welt dich nicht lerst, da -
mit du weißt, was du ma-chensollst, da-mit du ein-mal
bes-ser le-ben wirst. Denn die Welt braucht dich ge -
nau wie du sie, die Welt kann oh - ne dich nicht sein. Das
Le - ben ist ei - ne schö - ne Ma - la - die, Ka - me -
rad, Ka - me - rad, stimm ein; Al - len die
Fas - sen die
Welt und je - dem die Son - ne, fröh - li - che
Hän - de Ham - mer und Spa - ten, wir sind Sol -
der - zen, strah - len - der Blick,
Kämp - fer für's Glück,
da - ten,

Teksten muziek
Louis Fürnberg.

Song mit Brille

Vb. 3.

1932

Tekst en muziek: L. Fűrberg

Zeymlich langsam

I. Die Kri-se ist a - kut, va...

arrange ook legato

gekrums gar nicht gut. Der... Geist ist nicht mehr als tu-ell und wir sind in tel-lek-tu-ell

Dus als de "Vrienden van het Lied" (of de VNTS?) ooit een themadag "Lied en maatschappij" houdt, is hier wel interessant en vrijwel onbekend repertoire. Zeg niet, dat alles sinds de "val van de muur" geen betekenis meer heeft. Zolang er nog verwaarloosde kinderen zijn, kan men toch zeker nog wel een doel voor ogen hebben!

Hans Wallin

1. Eberhard Rebling en Lin Jaldati: "Sage nie, du gehst den letzten Weg. Lebenserinnerungen 1911-1988" (met een interessante epiloog uit 1993), Marburg 1995.
2. Louis Fűrberg: "Lieder, Songs, Kantaten", Leipzig 1966
3. H.M. Plesske: Louis Fűrberg, Sein Leben in Bildern. Leipzig 1962

MUZIKALE NOTEN

De agenda van de Tsjechische muziekkaravaan in Nederland en België ziet er als volgt uit:

Op zondag 3 augustus kunt u genieten van **Túfaranka** o.l.v. Jan Bílek te Maasbree tijdens de Ossefeesten. Dit vindt plaats in de feesthal Kennedyplein. Aanvang 13.00 uur. Info: Wiel Lenders, tel. 077-456 1989.

Zaterdag 23 augustus is er een jubileumconcert in het Openluchttheater te Borculo, Galgenveld, Lebbenbruggedijk (aan de weg Borculo-Ruurlo). Te beluisteren zijn **Mistřínanka** o.l.v. Antonín Pavluš en **De Glanerbrugger Muzikanten** o.l.v. Geert Sprick. Van 20.00 - 1.00 uur. Info en kaarten: VVV-Borculo, tel. 0545-27 1966.

Vrijdag 29 augustus is **Podhoranka** o.l.v. Jan Novák te Vlagtwedde in het Partycentrum Rendering tijdens de Tsjechische avond. Organisatie "De Westland Kapel". Aanvang 21.00 uur. Entree f 15, =. Info: Engbert Gruben, tel. 0598-61 7901.

Zondag 31 augustus is er in Partycentrum Rendering te Vlagtwedde een koffieconcert met **Podhoranka**. Aanvang 11.00 uur. Entree f 10, =. Info: Enbert Gruben, tel. 0598-61 7901.

Zaterdag 6 september: in de feesttent op de markt te Oirschot, tijdens het jaarlijkse Blaaskapellenfestival blaast **Moravanka** o.l.v. Jan Slabák een vrolijk deuntje mee. Van 21.30 - 0.30 uur. Organisatie "Die Original Stuhlstädler Musikanten". Info: Mw. Kroonenburg, tel. 0499-57 1551.

Zaterdag 6 september speelt **Šohajka** o.l.v. Vojtěch Ducháček te Zeyen in zaal Hingstman van 20.00 - 0.30 uur. Entree f 17,50. Info: dhr. B. Speelman, 0592-54 2903.

Zondag 7 september is **Šohajka** o.l.v. Vojtěch Ducháček te Rolde in de feesttent op de Grote Brink, van 16.00 - 20.00 uur. Tevens optredens van de Zuidema kapel (12.00-14.00 uur) en Die Mergelländer Bub'n (14.00-16.00 uur). Entree gratis. Info: Henk Bazuin, tel. 0592-24 2041.

Vrijdag 19 september is **Drietomanka** uit Slowakije te Bocholt (B) in de feesthal aan de Damburg, vanaf 19.30 uur te beluisteren. Entree f 12, = / f 14, =. Info: B. Heinen, tel. 0032-8946 5818.

Zaterdag 20 september speelt **Moravanka** o.l.v. Jan Slabák te Leens (Gr) ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de Oldkamp Bloazers. Het optreden vindt 's avonds plaats in de sporthal te Leens. Entree f 15, = / f 17,50. Info: B. Schuitema, tel. 0595-57 2237.

In het weekend van 20/21 september is **Drietomanka** uit Slowakije in de Groene Jager te Barchem. Info: Gerard Nijkamp, tel. 0573-28 3888.

ALLERHANDE

Op diverse locaties worden weer cursussen Tsjechisch gestart.

Docente Zuzana Baakman-Becková:

Volksuniversiteit **Zutphen**, Coehoornsingel 1. Tel. 0575-515 589.

Tsjechisch 1: start maandag 20 september 1997, 20.00-21.30 uur; 20 lessen, f 265, = excl. lesboeken. Code 362.97.

Tsjechisch 2: start woensdag 1 oktober 1997, 20.30 - 22.00 uur; 20 lessen, f 285, = excl. lesboeken. Code 366.97.

Tsjechisch 3: start woensdag 1 oktober 1997, 19.00 - 20.30 uur; 15 lessen, f 285, = excl. lesboeken. Code 364.97.

Volksuniversiteit **Ede**, Stationsweg 109. Tel. 0318-615 112.

Tsjechisch niveau 1: start donderdag 18 september 1997, 20.45 - 22.00 uur; 24 lessen, f 255, = excl. lesboeken.

Tsjechisch niveau 3 en conversatie: start donderdag 18 september 1997, 19.15 - 20.30 uur; 24 lessen, f 255, = excl. lesboeken.

Volksuniversiteit **Doetinchem**, Burg. van Nispenstraat 12, 7001 BS Doetinchem.

Tel. 0314-323 793. Fax: 0314-363 992.

Start in september op dinsdag van 19.00 - 20.15 uur (juiste datum (nu 12/7) nog niet bekend met in totaal 24 lessen. Voor nadere informatie contact opnemen met VU Doetinchem.

De HCT-Volksuniversiteit, Nieuwe Duinweg 6-14, **Den Haag**, tel 070-358 9585 brengt eveneens een cursus Tsjechisch voor beginners. Docent: drs. Josef Kyra.

Start donderdag 2 oktober 1997 van 19.00 - 20.30 uur aan de Nieuwe Duinweg 6-14 te Den Haag. Aantal lessen 20. Aantal cursisten 10 - 15. Prijs f 310, =. Code: TC-72.

Bij voldoende belangstelling kan ook een gevorderdencursus worden gegeven.

De docent is thuis te bereiken voor inlichtingen: tel. 070-354 5250.

Bij de LOI (Leidse onderwijsinstellingen), Postbus 4200, 2350 CA Leiderdorp. tel. 071-5451899 is een zelfstudiepakket Tsjechisch te verkrijgen. Aan de hand van CD's maak je je niet alleen het Tsjechisch eigen, maar krijg je ook het nodige over het land en de bevolking mee. De gehele leerstof is in het lesmateriaal opgenomen. Een vooropleiding is niet nodig.

Het zijn 5 studiedelen, 5 CD's. Prijs: 12 maandtermijnen van f 49,95. Roosternr. A5220CD.

ATYS

Wij verlenen allerlei diensten aan Nederlanders die Tsjechië bezoeken of willen bezoeken. Wij begeleiden grote en kleine groepen, individuele personen en ook gehandicapten.

Begeleiden bij zaken doen, bij koop of huur van een huis of grond. Het regelen van een advocaat, notaris, belastingzaken, vreemdelingendienst enz.

Ook een kuurbehandeling in Lázně Bělohrad kunnen wij voor u verzorgen.

Jana Typltová

Sv. Čecha 904

506 01 Jičín, Tsjechië

Tel. & fax 00.420.433.522 979

*Restaurant
Bohemen*

Het enige Tsjechische restaurant in Nederland
Vlees- en visspecialiteiten

Appelhaven 26

1621 BC Hoorn, tel. 0229-247692

ER IS EEN NIEUW TIJDSCHRIFT VOOR U...

Tsjechië! is een kwartaalmagazine dat verslag doet van de laatste ontwikkelingen op het gebied van cultuur, reizen, geschiedenis en business in Tsjechië. Naast boeiende artikelen, interviews en reistips bevat de uitgave terugkerende rubrieken als Kunst Kijken, Stedenbanden, Nieuwsbulletin (informatie van de Nederlandse Kamer van Koophandel in Praag), Legendes & Verhalen, een evenementenkalender en De mening van...

Nummer drie (juli-augustus-september '97) ligt op dit moment in de winkels. Nancy Engelen vertelt over haar eigen hotel in Břlá Třemešná, Albert Gielen verhaalt over de teruggekeerde adel, een korte biografie van Bedřich Smetana, Hans Renner over Swingin' Praag en jazz in Tsjechië en nog veel meer. Een los exemplaar kost in de winkel f6,95 (o.a. bij AKO, Bruna en V&D), een abonnement f24,50.

Voor VNTS-leden hebben we een speciale aanbieding. Voor slechts f19,50 krijgt u de komende vier nummers thuis bezorgd. Oude nummers kunt u los nabestellen door te bellen met onderstaand telefoonnummer.

Bent u geïnteresseerd? Stuur dan een briefkaart m.v.v. naam + abonnement *Tsjechië!* naar: *Tsjechië! Magazine*, Dorpsstraat 27d, 1901 EH Castricum

U kunt ook bellen: (0251) 67 21 36

LOGEREN IN PRAAG

Wilt u verblijven in een gastvrij, professioneel en toch aantrekkelijk geprijsd familiepension op een mooie lokatie aan de westkant van Praag?

In het kort: elke kamer een eigen douche en WC, een ontbijt buffet, eigen garage, binnen 20 minuten in het centrum, mogelijkheid van maaltijden. Bijzonder makkelijk te bereiken vanaf het vliegveld. Geschikt voor groepen, boven 20 gasten een aantrekkelijke korting.

Bel: Jarka van Unnik, 023-5846412 (privé) of 023-5832551 (werk) voor informatie en boekingen.

Café-bistro "De Poal"
ligt aan de rand van het natuurpark
"De Meinweg" in Limburg.

Tsjechische specialiteiten
met de beroemde
uit het vat.

Erasmus Urquell

Gezellig tafelen bij Helena en Karel Blaha
Grootestraat 6; 6063 Al Vlodrop.
Tel/fax: 0475-401590. Dinsdag gesloten.

Carpooling

Carpooling

Carpooling

Gaat u naar Tsjechië of Slowakije en bent u bereid iemand mee te nemen? Of bent u op zoek naar iemand met een vervoermiddel die naar Tsjechië of Slowakije gaat?

Neem dan contact op met ons lid de heer H. Truin; hij heeft op zich genomen de gegadigden tot elkaar te brengen. De heer Truin is dagelijks telefonisch bereikbaar onder telefoon nr. 020-692 5770

tsjechrent
cottages

Znojmo - Olomouc - Brno - Mor. Třebová - Jeseník - N. Jicm - Praag - Nachod
e.a.

Vakantie in schilderachtige (wijn of berg) streken.

Kastelen, meren, uitzichten, natuurparken, historische steden, monumenten.

Vrijstaande woningen of appartementen, van 2 tot 32 pers. Vele paardrij(les) accommodaties met uitgebreide mogelijkheden voor zowel de recreatieve als de sportieve ruiter. Hotels en pensions op de mooiste locaties. Woningen aan water, in dorp of stad en in bossen. Kwaliteit en scherpe prijzen door ons directe contact met de verhuurders. Tevens verstrekken wij u informatie over de gebieden. Onze vertegenwoordigers zijn in de directe omgeving aanwezig. Afwisselende landschappen met helder zwemwater en vele recreatiemogelijkheden.

Info. ma/za. tel. 0527-652830 / 0527-652145. 06-53811752 / 06-52997378 Fax. 0527-652101